

دو فصلنامه اختصاصی مطالعات فرهنگی «خط‌مشی‌گذاری در فرهنگ»
سال اول، شماره اول، پیاپی ۱، پاییز و زمستان ۱۴۰۳

صص ۱۷۴-۱۴۷؛ تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۸؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۲۸

عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج

علیرضا الله مرادی^۱

چکیده

این تحقیق در راستای بررسی عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج انجام شده است. روش تحقیق به کار گرفته شده در این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر نوع داده‌ها کمی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این تحقیق عبارت از کلیه کارکنان سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج می‌باشند که تعداد آن‌ها حدوداً ۲۵۰۰ نفر می‌باشد. روش نمونه‌گیری در این پژوهش روش نمونه‌گیری ساده می‌باشد. از جامعه آماری مذکور با توجه به ضوابط نمونه‌گیری (بر اساس شیوه نمونه‌گیری مندرج در جدول مورگان) تعداد ۲۱۸ نفر به‌عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده و سپس با استفاده از پرسش‌نامه محقق ساخته در سه بعد و ۴۸ گویه تنظیم بر اساس مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت، و گویه‌های مستخرجه در نمونه آماری تحقیق مورد پرسش قرار گرفته است. در بخش آمار توصیفی نیز، توصیف داده‌ها در دو بخش متغیرهای زمینه‌ای و متغیرهای اصلی ارائه گردیده و در بخش آمار استنباطی، جهت بررسی فرضیه‌ها از آزمون ناپارامتری همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. با توجه به داده‌های تحقیق می‌توان گفت، جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی بر توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج اثر مثبت و معنی‌داری دارد.

کلیدواژه‌ها: جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی، حمایت دولتی، سازمان‌های دولتی شهرستان

سنندج.

^۱ - دکتری مدیریت فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال و دبیر آموزش و پرورش شهرستان سنندج،
alirezaallahmoradi@yahoo.com

۱. مقدمه

موضوعات فرهنگی یکی از مفاهیم بنیادی در جامعه‌شناسی مدرن و جهان پر شتاب و تحول‌آفرین امروز محسوب می‌شود، به گونه‌ای که از ابتدایی‌ترین مباحث نظری در علوم اجتماعی در گذشته تا به امروز بوده و از دهه ۱۹۸۰، فرهنگ به دغدغه اصلی مدیریت تبدیل شده است. (هافستد، ۱، ۲۰۱۱: ۳). فرهنگ تنها چیزی نیست که ما با آن زندگی می‌کنیم؛ بلکه بیشتر چیزی است که برای آن زندگی می‌کنیم. عاطفه، رابطه، حافظه، خویشاوندی، مکان، اجتماع، تحقق عاطفی، لذت فکری، احساس معنای نهان از مصادیق فرهنگ هستند. فرهنگ مفهومی بسیار پیچیده تلقی می‌گردد که به طور مداوم و همانند موجودی زنده اصلاح، اختراع، بازآفرینی یا تغییر شکل داده است که در گذشته برای مشروعیت‌بخشیدن به روابط هژمونیک استعمار و ستم در جوامع استفاده می‌گردید؛ اما امروزه مفهوم فرهنگ دموکراتیزه کردن اختلافات را ممکن ساخته است. در فرمول‌بندی‌های اولیه در طول قرن هجدهم و نوزدهم، مفهوم فرهنگ در ماتریس گفتمان‌های استعمار و قوم‌شناسی دارای مفهوم نژادی و به‌عنوان نشانه‌هایی برای ایجاد، تأیید برتری یا تسلط یک فرهنگ بر فرهنگ دیگر، بر اساس ویژگی‌های نژادی یا بیولوژیکی مفروض به کار می‌رفت و یکی از دندان‌های ماشین‌آلات رژیم‌های ستم‌شاهی استعمار بوده است. در دهه‌های اخیر، و با چرخش فرهنگی، تغییراتی در استفاده از مفهوم فرهنگ ایجاد شده است که امروزه گروه‌ها و مردم برای ایجاد، تأیید مجدد و تجلیل از فرهنگ و هویت فرهنگی خود از آن استفاده می‌کنند (دیویس، ۲۰۲۰: ۱۸).

از فرهنگ، تعاریف بسیاری ارائه شده که هر کدام برای شناساندن آن بر یک یا چند عنصر فرهنگی تأکید کرده‌اند. یونسکو در کنفرانس جهانی سیاست‌های فرهنگی مکزیکوسیتی در سال ۱۹۸۲م. فرهنگ را این‌گونه تعریف نموده است: «کلیتی که ترکیب‌یافته از خصوصیات متفاوت روحی، مادی، فکری و احساسی که شاخصه یک جامعه یا یک گروه است و نه تنها هنرها و نوشتارها بلکه حالات زندگی، حقوق بنیادی انسان، نظام‌های ارزشی، سنت‌ها و باورها را در برمی‌گیرد و به انسان امکان عکس‌العمل نشان‌دادن در مقابل خود را داده و او را به طور مشخص، انسانی کرده و حیات عقلانی، قضاوت نقادانه و احساس تعهد اخلاقی می‌بخشد تا توان و امکان بروز خود را پیدا کند» (سلیمی، ۱۳۷۹: ۷۲). جامع‌ترین تعریفی که از فرهنگ با نظر به اکثر تعاریف به عمل آمده می‌توان ارائه داد این

است: «فرهنگ عبارت است از کیفیت یا شیوه بایسته یا شایسته برای آن دسته از فعالیت های حیات مادی و معنوی انسان ها که مستند به طرز تعقل سلیم و احساسات تصعید شده آنان در حیات معقول تکاملی باشد» (جعفری، ۱۳۷۹: ۱۰). فرهنگ الگویی از مفروضات مشترک است که گروه فرامی گیرد به طوری که مشکلات انطباق پذیری خارجی و هماهنگی داخل گروه را حل می کند و به سبب عملکرد و تأثیر مثبت بر گروه با اهمیت است (پاناگوتیس، الکساندروز و جورج، ۲۰۱۴). فرهنگ با ظهور انسان روی زمین پدید آمد، اما فرهنگ سازمانی موضوعی است که به تازگی وارد بحث های مدیریت شده است. فرهنگ سازمانی با فرهنگ عمومی جامعه پیوند نزدیک دارد و بخش گسترده ای از رفتار و بالندگی سازمان را پوشش می دهد (واریک، ۲۰۱۷).

فرهنگ سیاسی مؤلفه ای مهم در فرایندهای تغییر سیاسی است که در سال های اخیر به آن توجه بسیاری شده است. فرهنگ سیاسی یکی از مفاهیم مورد مناقشه در علوم اجتماعی و سیاسی معاصر است. فرهنگ سیاسی و تنوعات آن متأثر از عوامل و عناصر بسیاری در جامعه هستند که مجموعه ای از عناصر خرد، میانه و کلان، ساختاری، عاملیتی و فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در بر می گیرد. از این منظر، عموماً عنوان می شود گرچه ساختارهای فرهنگی، اجتماعی و حتی سیاسی از فرهنگ سیاسی تأثیر گرفته اند، محدودیت و چارچوب خاصی بر فرهنگ سیاسی جوامع مختلف اعمال و ایجاد می کنند.

آلموند، پاول و مونت در اثر مشهور «چارچوبی نظری برای سیاست تطبیقی» فرهنگ سیاسی را این گونه تعریف کرده اند: «هر فرهنگ سیاسی توزیع خاصی از ایستارها، ارزش ها، احساسات، اطلاعات و مهارت های سیاسی است. آنان بر این باورند که همان گونه که ارزش ها و نگرش های افراد بر اعمال آنان تأثیر می گذارد فرهنگ سیاسی یک ملت نیز بر رفتار شهروندان و رهبران آن در سراسر نظام سیاسی تأثیر می گذارد» (آلموند و همکاران، ۱۳۸۱: ۷۱).

بسیاری بر این باورند که فرهنگ سیاسی یکی از مؤلفه های مهم و کارآمد برای درک ویژگی ها و تفاوت های موجود در هر جامعه و نظام سیاسی است. بحث فرهنگ سیاسی در قرن بیستم به ویژه در رابطه با زمینه های فرهنگی دیکتاتوری و دموکراسی مطرح شده است. (بشیریه، ۱۳۸۱: ۱۵۹). برخی نیز معتقدند فرهنگ سیاسی خود متأثر از فرهنگ عمومی یک جامعه است. «همان گونه که فرهنگ عمومی می تواند سالم و یا ناسالم باشد، فرهنگ سیاسی نیز می تواند بر تساهل و تسامح سیاسی، احترام و اعتماد متقابل، مشارکت پذیری و برخورد منطقی با نظرات در برداشت های سیاسی دیگران مبتنی

باشد و فرهنگ سالم سیاسی نام گیرد و یا به تحمل‌ناپذیری، بی‌احترامی به نظرات و گرایش‌های سیاسی دیگران، برخوردهای تحریک‌کننده و تخریبی در قلمرو سیاسی و به عبارتی فرهنگ ناسالم سیاسی نامیده شود» (ازغندی، ۱۳۸۵: ۷۵ - ۷۴).

توسعه فرهنگ سیاسی به‌عنوان یکی از نیازهای اساسی جامعه در راستای توسعه فرهنگی و پایه‌دار مطرح بوده که باید در قالب آن آگاهی‌های مردم در رابطه با اتفاقات و رویدادهای مختلف سیاسی در جامعه و در سطح جهان افزایش یابد. بررسی نقش و تأثیر فرهنگ سیاسی، در روند رشد دموکراسی، در جامعه نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. افزایش سطح فرهنگ عمومی در جامعه، زمینه‌ساز حرکت در مسیر رشد و پیشرفت است؛ هر چه فرهنگ عمومی یک جامعه افزایش یابد، به همان نسبت سیر رشد جامعه نیز افزایش می‌یابد. خلاصه با توجه به گفته‌های فوق، فرهنگ سیاسی، مجموعه‌ای از نظام اعتقادی، ارزش‌ها و نمادهای موجود در یک جامعه است که به رفتارهای سیاسی در برابر نظام سیاسی جهت می‌دهد. در فرهنگ سیاسی جنبه‌های ویژه‌ای از فرهنگ عمومی بوده که با برخورد با سیاست، قدرت، اقتدار، آزادی، عدالت، دولت، حکومت یا نظام سیاسی و این که چه وظایفی را باید انجام دهد، ارتباط دارد و اصولاً حاصل تجربه تاریخی یک ملت در برخورد با حوادث و پدیده‌های سیاسی آن ملت است. درواقع، این فرهنگ سیاسی است که فرد را برای مشارکت فعال در زندگی سیاسی و پذیرفتن نقش‌ها در جامعه تربیت می‌کند. فرد از طریق آن می‌تواند با نظام‌ها و فلسفه‌های سیاسی، نقش سیاست در زندگی اجتماعی، مسائل سیاسی روز و پایگاهش در جامعه و در صحنه بین‌الملل، آگاهی حاصل کند. تا مادامی که فرهنگ سیاسی جامعه ما و ساختارهای سیاسی حاکم بر آن نتوانند مکانیزم‌های مناسبی برای حل معضلات اجتماعی و منازعات گروهی و طبقاتی فراهم آورند، فرایند سیاسی ناشی از آن منجر به قطبی شدن قدرت، کیش شخصیت، رواج خشونت و لغزیدن جامعه در دور باطل و قهقرایی می‌شود که رهایی از آن امکان ندارد. درعین حال، عدم شکل‌گیری ایدئولوژی‌های رقیب و بسته‌بودن گفتمان سیاسی میان مردم، گروه‌های سامان‌یافته و نخبگان حکومتی، جو نفاق و تعارض را در جامعه دامن می‌زند و در نهایت مردم از سیاست و آنچه در چنبره آن است، مأیوس و سرخورده می‌شوند و فضای بحران بی‌اعتمادی سیاسی در جامعه شکل می‌گیرد.

فرهنگ سیاسی به طور کلی در طول حیات سیاسی و اجتماعی یک جامعه و تحت تأثیر عوامل مختلفی چون وضعیت اقلیمی و جغرافیایی، ساختار نظام سیاسی و اجتماعی، شرایط تاریخی، نظام اعتقادی، آداب و رسوم، نظام اقتصادی و... شکل می‌گیرد و سپس در یک فرایند مستمر جامعه‌پذیری سیاسی نهادینه می‌شود و از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود. (کاظمی، ۱۳۸۵: ۲۳)

مطالعاتی که توسط اندیشمندان روابط بین الملل در حوزه فرهنگ سیاسی صورت گرفته حاکی از تأثیرپذیری متقابل فرهنگ و سیاست است. این مطالعات به تجزیه و تحلیل رابطه میان فرهنگ و سیاست خارجی می پردازند. در اینجا موضوعات سیاسی می تواند شامل نهادها، ساختارها، نقش ها و رفتارهای سیاسی شود. تحت این شرایط در حالی که کمتر به موضوع همگونی و یکنواختی جهت گیری ها توجه می شود عملاً بیشتر توجهات معطوف به انعکاس سنت ها، ارزش ها، اخلاقیات، آداب و رسوم و اعتقادات فرهنگی در سیاست خارجی است (جوادی ارجمند، ۱۳۹۲: ۱۷۳).

در همین راستا در همین راستا پژوهش حاضر در پی آن است تا تأثیر جهانی شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی بر توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان های دولتی شهرستان سندج را بررسی نماید.

۲. پیشینه تحقیق

از جمله پژوهش های انجام شده در این حوزه می توان به پژوهشی که کوهستانی باعنوان « تأثیر جهانی شدن بر فرهنگ سیاسی جمهوری اسلامی ایران از ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶ » انجام داده است اشاره کرد. نتایج پژوهش نشان داد جهانی شدن بر فرهنگ سیاسی و سبک زندگی و گرایش های سیاسی بین جوانان در مقوله هایی چون تمایل جوانان به تحزب، تمایل جوانان به شرکت در انتخابات و رای دادن و متأثر کردن جوانان از رسانه ها تأثیر گذار بوده است. (کوهستانی، ۱۴۰۰). بعلاوه، پژوهشی باعنوان « بررسی رابطه توسعه اجتماعی و فرهنگ سیاسی در جامعه ایران؛ مطالعه موردی شهروندان شهر رشت » توسط مظلوم خداهشهری و همکاران انجام گرفت، یافته های این تحقیق نشان می دهد که با افزایش میزان شاخص های توسعه اجتماعی بر میزان فرهنگ سیاسی مشارکتی افزوده می شود. همچنین تفاوت معناداری بین مردم مناطق مختلف شهر رشت از حیث توسعه اجتماعی وجود دارد که نمایانگر تأیید فرضیه های فرعی پژوهش است. (مظلوم خداهشهری، غلامی، عزیزاده و نوری، ۱۳۹۹). صالح آبادی نیز پژوهشی باعنوان « تحصیلات، فرهنگ سیاسی و مشارکت انتخاباتی » انجام داده اند. نتایج پژوهش نشان داد که بین مشارکت انتخاباتی و مشارکت سیاسی تمایز اساسی وجود دارد و برخلاف نظریه مدرنیزاسیون، بین سواد (تحصیلات) و مشارکت انتخاباتی (نه مشارکت سیاسی) رابطه خطی وجود ندارد. با افزایش تحصیلات تا سطح دیپلم، مشارکت انتخاباتی افزایش و با افزایش تحصیلات دانشگاهی، میزان مشارکت انتخاباتی کاهش می یابد. همچنین در سطح نظری، فرهنگ سیاسی تأثیر سواد و تحصیلات بر مشارکت انتخاباتی را توضیح می دهد. (صالح آبادی، ۱۳۹۹) همچنین علی اکبری

پژوهشی باعنوان « فرهنگ سیاسی و توسعه سیاسی » انجام داده است. نتایج مطالعه نشان می‌دهد مفهوم توسعه سیاسی به معنای افزایش ظرفیت و کارایی یک نظام سیاسی در حل و فصل تضادهای منافع فردی و جمعی است. می‌توان با تکیه بر رهیافت‌های سیاسی، حضور فرهنگ سیاسی را در توسعه سیاسی جامعه نمایند کرد. (علی اکبری، ۱۳۹۸) بهنام فر و شاعری نیز پژوهشی باعنوان « بررسی رابطه میان شاخص‌های فرهنگ سیاسی با میزان مشارکت سیاسی در اسفراین » انجام داده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که بین پنج شاخص فرهنگ سیاسی، یعنی احساس قدرت و نفوذ سیاسی، اعتماد سیاسی، اعتماد اجتماعی، رضایت از زندگی و دینداری که در این پژوهش بررسی شده‌اند و متغیر مشارکت سیاسی، همبستگی معناداری وجود دارد. از میان متغیرهای زمینه‌ای پژوهش نیز متغیرهای جنسیت، شغل، تحصیلات و وضعیت اقتصادی، همبستگی معناداری با مشارکت سیاسی دارند. (بهنام فر و شاعری، ۱۳۹۸) آهنگران نیز پژوهشی باعنوان « ارتباط‌سنجی حکمرانی خوب با فرهنگ سیاسی ایران، با تمرکز بر فرهنگ سیاسی شیعه در ایران » انجام داده‌اند. شهر یزد با پیشینه‌ی سنتی و قوی فرهنگی خود که با صفت‌های قنات « انجام داده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که یکی از راه‌های ایجاد فرهنگ مناسب و کاهش آثار منفی برخی از ابعاد فرهنگ سیاسی، استفاده از الگوهای مناسب حکمرانی خوب در کنار تقویت ابعاد مثبت فرهنگ سیاسی، مانند فرهنگ شیعه است. از این‌رو، ضمن تأکید بر لزوم برنامه‌ریزی برای تحقق ابعاد حکمرانی خوب در اداره عمومی و مدیریت دولتی، تقویت نهادهای فرهنگی شیعه، مانند مسجد، عاشورا، آیین‌های مذهبی و سنت یاد شهیدان که می‌تواند منجر به کاهش آثار منفی فرهنگ عشیره‌ای در سازمان شود، توصیه می‌شود. (آهنگران، ۱۳۹۷)

۳. چارچوب نظری تحقیق

یکی از مفاهیم کلان در علوم سیاسی و اجتماعی، «فرهنگ سیاسی» است؛ مفهومی که از ترکیب دو مؤلفه فرهنگ و سیاست پدیدآمده و در یک تعریف کوتاه و ساده می‌توان آن را مجموعه نگرش‌ها و باورهای یک جامعه نسبت به نظام سیاسی خود دانست. از این‌رو، برای شناخت فرهنگ سیاسی هر جامعه‌ای باید مطالعات مجزا داشت و در این مسیر با استخراج رویکردها، تحلیل رهیافت‌های مطالعاتی، ترسیم الگوها و قالب‌های متناسب آن جامعه گام برداشت.

فرهنگ در طول تاریخ جریان نوسازی نسبت به سایر حوزه‌ها به‌ویژه اقتصاد سرکوب گشته بود و تا اواسط دهه ۱۹۷۰، که نوسازی و توسعه بر اساس خاستگاه‌های اقتصادی آن تعریف می‌شد، هدف عمدتاً رشد اقتصادی و فناوری بدون توجه به زمینه‌های فرهنگی بود در نظریه پردازی‌های کلاسیک،

مجموعه‌ای از متغیرهای غیر فرهنگی به‌عنوان عوامل اصلی توسعه و پیشرفت در نظر گرفته می‌شود، که پیامد های فرهنگی آن پس از مدت کوتاهی منجر به این شد که اهمیت روزافزون فرهنگ در توسعه و پیشرفت مورد مباحثه جدی قرار گیرد. توجه به مقوله فرهنگ و لحاظ کردن آن در الگوی پیشرفت و توسعه جنبه‌های مختلفی دارد، این فرایند توسعه، مبتنی بر بیشترین منافع و کمترین هزینه ها است. (قادری، ۱۳۹۲: ۲)

فرهنگ سیاسی در فرایند تاریخی شکل می‌پذیرد و به این جهت هم است که در بررسی فرهنگ سیاسی هر جامعه باید ویژگی‌هایی را در نظر گرفت که ریشه در تاریخ آن جامعه دارند. از سوی دیگر تعاریف متعددی از این مفهوم که از سوی اندیشمندان مختلف ارائه شده، نیز بر این پیچیدگی افزوده است. به همین جهت است که نخستین قدم برای شناخت فرهنگ سیاسی ارائه تعریفی از آن است.

فرهنگ سیاسی را در یک عبارت کلی می‌توان به‌عنوان بخشی از فرهنگ اجتماعی، مجموعه‌ای از نگرش‌ها و جهت‌گیری‌های اعضای یک جامعه نسبت به نظام سیاسی، نخبگان سیاسی و قدرت‌های سیاسی تعریف کرد (ازغندی، ۱۳۷: ۷۴)

عوامل مؤثر در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان فرهنگ و ارتباطات

در جهان امروز به‌منظور سازگاری با محیط متحول، جامعه‌ها نیازمند توجه به رشد، بالندگی و بهسازی اجتماع خود می‌باشند و یکی از مؤلفه‌های موردتوجه فرهنگ می‌باشد. فرهنگ به‌عنوان مجموعه باورها، نگرش‌ها و اعتقادهای قلبی یک گروه و جامعه، تشکیل‌دهنده شیوه زندگی آن‌هاست. زمانی که شیوه زندگی جامعه بر مبنای فرهنگ قوی علمی و توسعه‌یافته قرار گرفت، به‌راحتی می‌توان بنیادهای توسعه پایدار را بر آن استوار ساخت (کردی و ابراهیمی سلطان‌آبادی، ۱۳۹۴).

امروزه مدیریت در عرصه‌های مختلف دانش، فعالیت‌ها و کنش‌های انسانی نفوذ نموده و از تنوع گسترده‌ای برخوردار شده است؛ تا جایی که قلمرو مدیریت، امروزه از ابهام فراوان و شاید رو به تزایدی برخوردار باشد. در چنین شرایطی مدیران برای اداره سازمان‌های خود ناچارند که در ابعاد مختلف توسعه یابند (بنیس، ۱، ۲۰۱۷: ۱۲) توسعه مدیریت توسعه دانش نظری و مهارت‌های عملی را شامل می‌شود و طیف وسیعی از روش‌های متنوع و پیچیده‌ای را پیشنهاد می‌کند که همه آن‌ها بر اصول

آموزش بزرگسالان بنا نهاده شده است به گونه‌ای که توسعه قابلیت‌های ذهنی، مهارتی و نگارشی را نیز شامل می‌شود. (دیویس و همکاران، ۱، ۲۰۱۸).

۳-۱. جهانی شدن

"رولند رابرتسون" می‌گوید: جهانی شدن، جهان‌شمول شدن صفات خاص و خاص شدن جهان‌شمولی‌هاست. در واقع مرحله شتابان فعلی جهانی شدن نیز علاوه بر تأثیراتی که بر حوزه‌های سیاست و حکومت، اقتصاد و محیط‌زیست می‌گذارد به نظر می‌رسد که پیش و بیش از همه در حوزه فرهنگ تأثیر خود را نهاده است و گرایش بیشتری در این راه از خود نشان داده است به طوری که از آن گاه‌ها به جهانی شدن فرهنگ یا جهانی‌سازی فرهنگی یاد می‌کنند.

پژوهش‌ها و مطالعات متعدد نشان می‌دهد اتفاق‌نظری بین دانشمندان، در مورد تعریف دقیق جهانی شدن یا تأثیرات آن بر زندگی و رفتار ما وجود ندارد؛ زیرا این پدیده به حد‌نهایی تکامل خود نرسیده و همچنان دستخوش تغییر و تحول است و هر روز وجه تازه‌ای از ابعاد آن نمایان می‌شود؛ بنابراین تعاریف و تعبیر متفاوتی از مفهوم و واژه جهانی شدن عنوان گردیده است. در یک معنا، جهانی شدن عبارت است از: فرایند افزایش «وابستگی متقابل» میان جوامع مختلف در مقیاس جهانی. گروهی به مفهوم عام یعنی در هم ادغام شدن بازارهای جهانی در زمینه‌های تجارت و سرمایه‌گذاری مستقیم و جابه‌جایی و انتقال سرمایه، نیروی کار و فرهنگ در چهارچوب سرمایه‌داری و آزادی بازار و نهایتاً سر فرود آوردن جهان در برابر قدرت‌های جهانی بازار که منجر به شکافته شدن مرزهای ملی و کاسته شدن حاکمیت دولت خواهد شد، معتقد هستند. عنصر اصلی و اساسی در این پدیده شرکت‌های چندملیتی هستند. جهانی شدن شامل تراکم دنیا به‌عنوان یک کل و از طرف دیگر افزایش سریع در اجماع و پایه‌گذاری فرهنگ جهانی تلقی می‌شود. به طوری که همگون‌سازی به‌عنوان یکی از ویژگی‌های جهانی شدن میلیون‌ها فرصت شغلی ایجاد کرده و باعث شده است که حدود دو تریلیون دلار سرمایه از کشورهای ثروتمند از طریق سهام، سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه و وام‌های تجاری به کشورهای فقیر و در حال توسعه منتقل می‌شود (احمدی علی‌آبادی، ۱۳۸۲).

تعامل میان فرهنگ و جهانی شدن حاکی از اهمیت فرهنگ در این عرصه است؛ زیرا نخستین حوزه برای رویارویی با تغییرات جهانی است به طوری که می‌تواند، پیوند با فرایند جهانی شدن را سهل و یا

سخت کند. بسیاری از پژوهشگران علاقه‌مند به جهانی‌شدن، آن را فرایندی پیچیده می‌دانند که آثار و پیامدهای تناقض‌آمیزی دارد و برجسته‌ترین نمود این تناقض و پیچیدگی، در عرصه فرهنگ آشکار می‌شود. فرایند جهانی‌شدن نه تنها نوعی همگونی و ادغام فرهنگی در پی دارد؛ بلکه اسباب تنوع، واگرایی و رستاخیز فرهنگی را هم فراهم می‌کند. فرهنگی شدن جهان، معطوف است به انواع گوناگون اندرکنش‌ها، تحولات و گرایش‌های فرهنگی در جوامع مختلف که تحت‌تأثیر فرایند جهانی‌شدن و در واکنش به آن شکل می‌گیرند (گل‌محمدی، ۱۳۸۳: ۲۴۵).

۲-۳. دیپلماسی فرهنگی

دیپلماسی فرهنگی در قرن نوزدهم از سوی دولت فرانسه ابداع شد. این شیوه دیپلماتیک، مجموعه کوشش‌های یک دولت در زمینه سیاست خارجی است که در کنار استفاده از سایر وسایل ارتباط‌جمعی برای جلب توجه و علاقه مخاطبان کشورهای دیگر، به طور مستقیم و از طریق امکانات غیرسیاسی در داخل جوامع مختلف در آن‌ها تأثیر می‌گذارد. ابزارهای اصلی این نوع دیپلماسی شامل آموزش زبان، مبادلات آموزشی و انواع دیگر تماس‌های مستقیم فرهنگی‌اند. هدف دیپلماسی فرهنگی یک کشور در کشورهای دیگر، آماده ساختن جوانان و نخبگان آینده این کشورها برای تکلم به زبان آن کشور و شناخت ادبیات و فرهنگ آن و به‌عبارت‌دیگر ایجاد زمینه‌های لازم برای درک و ارج‌گذاری بیشتر گزارش‌ها و تصویرهای انعکاس یافته از سوی وسایل ارتباط‌جمعی کشورهای انتقال‌دهنده زبان و ادبیات و فرهنگ پیشرفته است (خرازی محمدوندی، ۱۳۸۸: ۱۰۹). به باور بسیاری از نظریه‌پردازان روابط بین‌الملل، دیپلماسی فرهنگی نمونه بارز اعمال قدرت نرم است که به کشورها این امکان را می‌دهد که در طرف مقابل نفوذ کنند و او را از طریق عناصری چون فرهنگ، ارزش و ایده‌ها ترغیب به همکاری کنند (حسن‌خانی، ۱۳۸۴: ۱۳۷).

دیپلماسی فرهنگی در واقع تأمین منافع ملی با استفاده از ابزارهای فرهنگی است. اهمیت دیپلماسی فرهنگی در تأمین امنیت ملی و منافع درازمدت یک کشور کمتر از دیپلماسی اقتصادی و سیاسی نیست (قربانی گلشن‌آباد، ۱۴۰۰: ۲۷۲). در ادبیات روابط بین‌المللی و سیاست خارجی، تعاریف متعددی از دیپلماسی فرهنگی شده است. به باور فرانک نینکوویچ^۱ دیپلماسی فرهنگی تلاشی است جهت بسط ارتباطات و تعاملات بین ملتها که هدف آن قبول تفاهم‌نامه‌هایی است که بر مبنای آن هنجارها و

1. Frank A. Ninkovich (1944)

ارزش‌های مشترک کشورها تامین میشود. از دیدگاه گیفورد مالون^۱ دیپلماسی فرهنگی را می‌توان مانند یک شاهراه در نظر گرفت که معمار آن در صدد است علاوه بر معرفی فرهنگ خود، به شناخت فرهنگ دیگر ملت‌ها نیز دست یابد. (حسن‌خانی، ۱۳۸۶: ۲۲۶). در تعریفی دیگر، دیپلماسی فرهنگی، فرایندی است که از طریق آن دولت‌ها می‌توانند با توسل به ظرفیت‌ها، امکانات، توانمندی‌ها و ویژگی‌های فرهنگی خود بر افکار عمومی و رفتار سایر کشورها اثر بگذارند. در واقع، دیپلماسی فرهنگی ابزاری است که یک دولت با به معرض گذاشتن نمادهای فرهنگی، جذابیت‌هایی را در افکار عمومی مردم سایر کشورها ایجاد می‌کند تا از طریق نفوذ ناشی از آن، بر رفتار و سیاست‌های دولت بیگانه اثر گذارد (دهقانی فیروزآبادی، ۱۳۸۹: ۱۰۹).

دیپلماسی فرهنگی جزئی از دیپلماسی عمومی است که در کنار سایر مفاهیم همپوشان به‌ویژه دیپلماسی عمومی، روابط فرهنگی بین‌المللی و تبلیغات به کار رفته و با اینکه زیر مجموعه دیپلماسی عمومی محسوب می‌شود، مترادف با آن نیست. (مارک، ۲۰۰۹: ۱۱). به طور کلی دیپلماسی عمومی شامل اجرای برنامه‌های آموزشی، فرهنگی و ارتباطی به‌وسیله یک دولت حامی برای تأثیر بر افکار عمومی کشور هدف است تا به‌وسیله فشار افکار عمومی، رهبران سیاسی در کشور هدف را به تصمیم‌سازی بر حسب اهداف سیاست خارجی دولت حامی وادار کند. (احدی، ۲۰۱۳: ۱۰۷).

۳-۳. حمایت دولتی

«یک فرهنگ‌شناس ممکن است سیاست فرهنگی را مجموعه پیچیده‌ای از فعالیت‌های گوناگون بداند که به‌گونه‌ای ارگانیک و نظام‌مند و در یک ساختار پیچیده با هم در ارتباطاند» (همایون و جعفری هفتخوانی، ۱۳۸۲: ۲۸۷) اما از دیدگاه علم سیاست‌گذاری، سیاست فرهنگی مقوله‌ای است دارای اهمیت راهبردی که بر کلیه زمینه‌های توسعه پایدار تأثیر می‌گذارد و در واقع بخش اساسی هر نوع سیاست‌گذاری برای توسعه پایدار است. (همایون و جعفری هفتخوانی، ۱۳۸۷: ۱۰).

سیاست فرهنگی را می‌توان در سطح ملی، منطقه‌ای و محلی اجرا کرد. سیاست‌گذاری فرهنگی در مجموع ارزش‌ها و اصولی است که هر نهاد اجتماعی را در امور فرهنگی هدایت می‌کند. اغلب سیاست‌ها پیچیده‌تر بوده و در پی جمع‌آوری ارزش‌های سازمان و معیارهای تصمیم‌گیری در حوزه فرهنگ هستند.

1. Gifford Malone (1922)

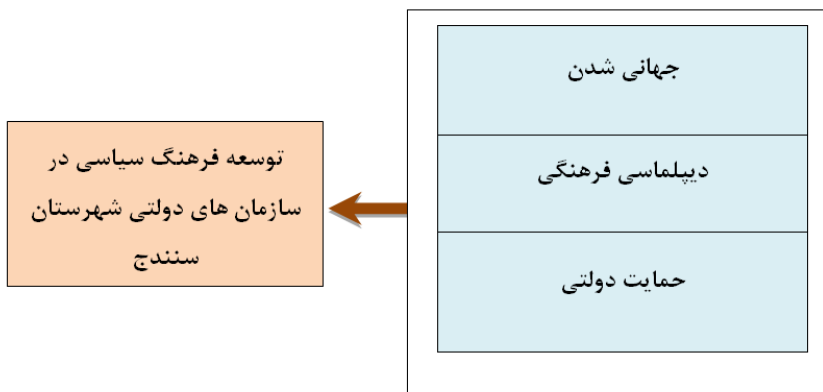
عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان های دولتی شهرستان...؛ علیرضا الله مرادی

آگوستین ژیرار پژوهشگر ارشد دپارتمان مطالعات و پژوهش های وزارت فرهنگ فرانسه سیاست گذاری فرهنگی را در کتاب «توسعه فرهنگی: تجارب و سیاست گذاری ها»، سیاست گذاری فرهنگی را این گونه تعریف می کند: «سیاست گذاری، سامانه ای از اهداف نهایی و ابزارهای عملی است که توسط یک گروه دنبال شده و توسط یک مقام ارشد دولتی مورداستفاده قرار می گیرد. | ۱۵۷ | سیاست گذاری فرهنگی را می توان در یک اتحادیه تجاری، یک حزب، یک حرکت آموزشی در نهاد، شرکت، شهر یا دولت تشخیص داد.. سیاست گذاری فرهنگی شامل اهداف نهایی (بلندمدت)، اهداف (متوسط و قابل سنجش) و ابزار (نیروی انسانی، پول و قوانین) است که در یک نظام کاملاً یکپارچه ترکیب شده است.» (ژیرار، ۱۹۷۲: ۱۷۱-۱۷۲)

۴. مدل تحقیق

متغیر مستقل: جهانی شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی

متغیر وابسته: توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان های دولتی شهرستان سنندج

نمودار شماره-۱- مدل تحلیلی تحقیق - محقق ساخته برگرفته از ادبیات تحقیق

۵. فرضیه‌های تحقیق

۵-۱. فرضیه اصلی

(جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی) در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج مؤثر می‌باشند.

۵-۲. فرضیه‌های فرعی

جهانی‌شدن در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج مؤثر می‌باشند.
دیپلماسی فرهنگی در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج مؤثر می‌باشند.
حمایت دولتی در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج مؤثر می‌باشند.

۶. روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع کاربردی می‌باشد؛ زیرا هدف از انجام این تحقیق توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص، به‌قصد کاربرد نتایج یافته‌ها برای توسعه قابلیت اعتماد می‌باشد. همچنین در زمینه‌ی نحوه گردآوری داده‌ها نیز مطالعه حاضر مطالعه‌ای توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری این تحقیق عبارت از کلیه کارکنان سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج می‌باشند که تعداد آن‌ها حدوداً ۲۵۰۰ نفر می‌باشد. از جامعه آماری مذکور با توجه به ضوابط نمونه‌گیری (بر اساس شیوه نمونه‌گیری مندرج در جدول مورگان) تعداد ۲۱۸ نفر به‌عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده‌اند. در این مطالعه به‌منظور تحلیل داده‌ها از دو رویکرد کلی آماری آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده گردید. در آمار توصیفی به‌منظور توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جامعه آماری در کنار سنجش شاخص‌های پراکندگی داده‌ها مورداستفاده قرار گرفت. همچنین، در آمار استنباطی جهت بررسی فرضیه‌های تحقیق از آزمون همبستگی اسپیرمن و آزمون رتبه‌بندی فریدمن استفاده شده است. مطالعه حاضر دربردارنده یک فرضیه اصلی و ۳ فرضیه فرعی می‌باشد.

۷. یافته‌های تحقیق

۷-۱. آزمون فرضیه‌های تحقیق

با توجه به نرمال نبودن توزیع داده‌ها در متغیرهای پژوهش جهت بررسی فرضیه‌های تحقیق از آزمون همبستگی اسپیرمن و آزمون رتبه‌بندی فریدمن استفاده شده است. همبستگی رابطه‌ای است میان دو متغیر در یک مدل اما غیرجهت‌دار و ماهیت این نوع رابطه به وسیله تحلیل همبستگی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در صورتی که ضرایب در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار هستند (مقدار سطح معناداری کمتر از ۱ درصد می‌باشد)، با علامت (***) مشخص شده‌اند. ضریب مثبت نشان‌دهنده رابطه‌ی مثبت و مستقیم بین دو متغیر می‌باشد و ضریب منفی نشان‌دهنده رابطه‌ی منفی و عکس بین دو متغیر می‌باشد.

فرضیه اصلی

(جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی) در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج مؤثر می‌باشند.

جدول (۱): آزمون همبستگی فرضیه اصلی

متغیر	جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی
توسعه فرهنگ سیاسی	ضریب همبستگی ۰/۶۴۱***
	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	** P < ۰/۰۱

با توجه به جدول ۱ ضریب همبستگی و سطح معنی‌داری بین دو متغیر (جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی) و توسعه فرهنگ سیاسی به ترتیب برابر ۰/۶۴۱ و ۰/۰۰۰ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۱ است با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است، به عبارتی (جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی) در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج مؤثر می‌باشند.

جدول (۲): آزمون همبستگی (جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی)
و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی

متغیر		(جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی)	نتیجه
مشارکت مدنی	ضریب همبستگی	۰/۱۶**	رابطه مثبت و معنی‌دار
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۴	وجود دارد
دانش سیاسی	ضریب همبستگی	۰/۵۵**	رابطه مثبت و معنی‌دار
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰	وجود دارد
دموکراسی	ضریب همبستگی	۰/۵۱۵**	رابطه مثبت و معنی‌دار
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰	وجود دارد
دانش فرهنگی	ضریب همبستگی	۰/۲۷**	رابطه مثبت و معنی‌دار
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰	وجود دارد
توسعه فرهنگی	ضریب همبستگی	۰/۲۲۶**	رابطه مثبت و معنی‌دار
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰	وجود دارد
توسعه سیاسی	ضریب همبستگی	۰/۳۸۳**	رابطه مثبت و معنی‌دار
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰	وجود دارد

جدول ۲ آزمون همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر آزمون همبستگی (جهانی‌شدن، دیپلماسی فرهنگی و حمایت دولتی) و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی را نشان می‌دهد.

با توجه به نتایج جدول مشخص می‌شود مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و مشارکت مدنی برابر ۰/۱۶ و سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۴ می‌باشد. با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و دانش سیاسی برابر ۰/۵۵ و سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۰ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و دموکراسی برابر ۰/۵۱۵ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و دانش فرهنگی برابر ۰/۲۷ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و توسعه فرهنگی برابر ۰/۲۲۶ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و توسعه سیاسی برابر ۰/۳۸۳ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به اینکه سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

۲- فرضیه فرعی اول

جهانی شدن در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سندج مؤثر می‌باشد.

جدول (۳): آزمون همبستگی فرضیه فرعی اول

متغیر	جهانی شدن
توسعه فرهنگ سیاسی	ضریب همبستگی **۰/۴۰۳
	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	** P < ۰/۰۱

با توجه به جدول ۳ ضریب همبستگی و سطح معنی‌داری بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و جهانی شدن به ترتیب برابر ۰/۴۰۳ و ۰/۰۰۰ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۱ است با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است، به عبارتی جهانی شدن در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سندج مؤثر می‌باشد.

جدول (۴): آزمون همبستگی اسپیرمن جهانی شدن و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی

نتیجه	جهانی شدن	متغیر
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۵۸۲	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۱۸۶	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۱۴۷	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۸	سطح معنی‌داری
عدم وجود رابطه معنی‌دار	۰/۰۴۱	ضریب همبستگی
	۰/۴۶۴	سطح معنی‌داری
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۴۱۱	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۱۷۹	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۱	سطح معنی‌داری

جدول ۴ آزمون همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر جهانی شدن و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی را نشان

می دهد.

با توجه به نتایج جدول مشخص می شود مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و مشارکت مدنی برابر ۰/۵۸۲ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($\text{sig} < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و دانش سیاسی برابر ۰/۱۸۶ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به اینکه سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($\text{sig} < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و دموکراسی برابر ۰/۱۴۷ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۸ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($\text{sig} < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و دانش فرهنگی برابر ۰/۰۴۱ و سطح معنی داری آزمون ۰/۴۶۴ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) بیشتر است ($\text{sig} > 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود ندارد.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و توسعه فرهنگی برابر ۰/۴۱۱ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($\text{sig} < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و توسعه سیاسی برابر ۰/۱۷۹ و سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۱ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

۳- فرضیه فرعی دوم

دیپلماسی فرهنگی در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنج مؤثر می‌باشد.

جدول (۵): آزمون همبستگی فرضیه فرعی دوم

متغیر	دیپلماسی فرهنگی
توسعه فرهنگ سیاسی	ضریب همبستگی **۰/۶۳۹
	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	** P < ۰/۰۱

با توجه به جدول ۵ ضریب همبستگی و سطح معنی‌داری بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و دیپلماسی فرهنگی به ترتیب برابر ۰/۶۳۹ و ۰/۰۰۰ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۱ است با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است، به عبارتی دیپلماسی فرهنگی در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنج مؤثر می‌باشند.

جدول (۶): آزمون همبستگی اسپیرمن دیپلماسی فرهنگی و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی

نتیجه	دیپلماسی فرهنگی	متغیر
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۲۲۲	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۴۰۰	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۱۵۲	ضریب همبستگی
	۰/۰۰۷	سطح معنی‌داری
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	**۰/۳۲۷	ضریب همبستگی

معنی دار وجود دارد	۰/۰۰۰	سطح معنی داری	
عدم وجود رابطه معنی دار	۰/۱۰۱	ضریب همبستگی	توسعه فرهنگی
	۰/۰۵۷	سطح معنی داری	
رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد	*۰/۱۱۸	ضریب همبستگی	توسعه سیاسی
	۰/۰۳۷	سطح معنی داری	

جدول ۶ آزمون همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر دیپلماسی فرهنگی و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی را نشان می دهد.

با توجه به نتایج جدول مشخص می شود مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر دیپلماسی فرهنگی و مشارکت مدنی برابر ۰/۲۲۲ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به اینکه سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر دیپلماسی فرهنگی و دانش سیاسی برابر ۰/۴ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به اینکه سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر دیپلماسی فرهنگی و دموکراسی برابر ۰/۱۵۲ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۷ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر دیپلماسی فرهنگی و دانش فرهنگی برابر ۰/۳۲۷ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر دیپلماسی فرهنگی و توسعه فرهنگی برابر $0/101$ و سطح معنی‌داری آزمون $0/057$ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری آزمون از $0/01$ (خطای تحقیق) بیشتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان 99% می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود ندارد.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر دیپلماسی فرهنگی و توسعه سیاسی برابر $0/118$ و سطح معنی‌داری آزمون $0/037$ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری آزمون از $0/05$ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.05$) با اطمینان 95% می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

۴- فرضیه فرعی سوم

حمایت دولتی در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سندج مؤثر می‌باشد.

جدول (۷): آزمون همبستگی فرضیه فرعی سوم

حمایت دولتی	متغیر	
$0/54^{**}$	ضریب همبستگی	توسعه فرهنگ سیاسی
$0/000$	سطح معناداری	
$P < 0/01^{**}$		

با توجه به جدول ۷ ضریب همبستگی و سطح معنی‌داری بین دو متغیر توسعه فرهنگ سیاسی و حمایت دولتی به ترتیب برابر $0/54$ و $0/000$ می‌باشد. با توجه به این که سطح معنی‌داری کمتر از $0/01$ است با اطمینان 99% می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است، به عبارتی حمایت دولتی در توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سندج مؤثر می‌باشد.

جدول (۸): آزمون همبستگی اسپیرمن حمایت دولتی و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی

نتیجه	حمایت دولتی	متغیر	
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	$0/121^{**}$	ضریب همبستگی	مشارکت مدنی
	$0/029$	سطح معنی‌داری	
رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد	$0/605^{***}$	ضریب همبستگی	دانش سیاسی
	$0/000$	سطح معنی‌داری	

رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد	**۰/۶۹۳	ضریب همبستگی	دموکراسی
	۰/۰۰۰	سطح معنی داری	
رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد	**۰/۱۸	ضریب همبستگی	دانش فرهنگی
	۰/۰۰۱	سطح معنی داری	
رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد	**۰/۴۴۲	ضریب همبستگی	توسعه فرهنگی
	۰/۰۰۰	سطح معنی داری	
رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد	**۰/۱۶	ضریب همبستگی	توسعه سیاسی
	۰/۰۰۷	سطح معنی داری	

جدول ۸ آزمون همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر حمایت دولتی و ابعاد توسعه فرهنگ سیاسی را نشان می دهد.

با توجه به نتایج جدول مشخص می شود مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر حمایت دولتی و مشارکت مدنی برابر ۰/۱۲۱ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۲۹ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۵ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.05$) با اطمینان ۹۵٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر حمایت دولتی و دانش سیاسی برابر ۰/۶۰۵ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به اینکه سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر حمایت دولتی و دموکراسی برابر ۰/۶۹۳ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد. با توجه به این که سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($sig < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر حمایت دولتی و دانش فرهنگی برابر ۰/۱۸ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۱ می باشد. با توجه به اینکه سطح معنی داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق)

کمتر است ($\text{sig} < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر حمایت دولتی و توسعه فرهنگی برابر ۰/۴۴۲ و سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۰ می‌باشد. با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($\text{sig} < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر حمایت دولتی و توسعه سیاسی برابر ۰/۱۶ و سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۷ می‌باشد. با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون از ۰/۰۱ (خطای تحقیق) کمتر است ($\text{sig} < 0.01$) با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به علامت مثبت ضریب همبستگی می‌توان گفت رابطه دو متغیر مثبت و مستقیم است. به عبارتی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد و بالعکس.

رتبه‌بندی متغیرهای تحقیق

آزمون فرضیات بررسی یکسان بودن اولویت متغیرها بدین صورت می‌باشد:

فرض صفر (H_0): اولویت متغیرها، یکسان می‌باشد.

فرض مقابل (H_1): اولویت متغیرها، یکسان نمی‌باشد.

جدول (۹): آزمون فریدمن

آماره کای دو	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۱۴۸/۹۷۲	۲	۰/۰۰۰

با توجه به جدول مقابل مشاهده می‌شود سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۰ است، با توجه به این که سطح معنی‌داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، فرض صفر رد شده و با اطمینان ۹۵٪ می‌توان گفت شاخص‌ها دارای اولویت‌های متفاوتی هستند.

جدول (۱۰): رتبه‌بندی ابعاد

رتبه	میانگین رتبه	ابعاد
۲	۲/۰۲	جهانی شدن
۱	۲/۴۴	دیپلماسی فرهنگی
۳	۱/۵۴	حمایت دولتی

با توجه به جدول مقابل عامل دیپلماسی فرهنگی، دارای رتبه اول و عامل حمایت دولتی دارای رتبه آخر در بین عوامل مؤثر بر توسعه فرهنگ سیاسی در سازمان‌های دولتی شهرستان سنندج می‌باشد.

۸. نتیجه‌گیری

تحولات دهه‌های اخیر در حوزه روابط بین‌الملل حاکی از اهمیت مقوله فرهنگ در دستیابی به اهداف و بهبود روابط میان دولت‌ها و ملت‌هاست. به همین سبب به دست آوردن اعتبار در عرصه بین‌الملل و راهیابی به افکار عمومی با استفاده از قدرت نرم از جمله اهداف مهم سیاست کشورها در عرصه سیاست بین‌الملل است که به تناسب موقعیت، جایگاه، امکانات، فرصت‌ها و ظرفیت‌های فرهنگی هر کشور به شیوه‌ها و سازوکارهای مختلف دنبال می‌شود. بدیهی است که دولت‌ها می‌کوشند با سازوکار اقناع فرهنگی به جای کاربرد زور، اذهان و افکار عمومی جهانیان را در راستای منافع و اهداف خود همسو نمایند (جوادی ارجمند، ۱۳۹۲: ۱۶۳).

فرهنگ سیاسی محصول تاریخ نظام سیاسی در ادوار گوناگون می‌باشد که ریشه در رفتار عمومی و نیز تجربه‌های شخصی داشته و مطالعه دقیق آن، فرآیند تبدیل تقاضا و خواست‌ها را به تصمیمات، استراتژی‌ها و سیاست‌ها نشان می‌دهد. براین اساس، تحلیل ابعاد گوناگون فرهنگ سیاسی انعکاس‌دهنده‌ی رابطه اقتدار سیاسی و ارزش‌ها بوده و ما را قادر می‌سازد میزان مشروعیت نظام سیاسی را مورد ارزیابی قرار دهیم و از آنجا که محیط نظام ارزشی است، فرهنگ سیاسی جهت‌گیری‌های مردم را نسبت به نهادها، ساختارها و نیز عملکردهای سیاسی مشخص می‌کند.

با وجود این که فرهنگ سیاسی به لحاظ مفهومی و محتوایی دارای سابقه کهن در بررسی سیاست و رفتارهای سیاسی است، ولی در مطالعات آکادمیک دوران معاصر به طور جدی‌تری مورد توجه واقع شده است. تحلیل‌های معاصر از فرهنگ سیاسی و نقش آن در رفتارهای سیاسی، بیشتر بر فرهنگ سیاسی مساعد به حال دموکراسی می‌پردازند. در واقع این برداشت به نوعی تداوم برداشت فرهنگ

مدنی «گابریل آلموند» که مهم‌ترین شالوده‌های فرهنگی دموکراسی را مطرح می‌کرد؛ بنابراین تمایز فرهنگ سیاسی از فرهنگ عمومی بدین جهت است که محور اصلی آن بیشتر بر شناخت مردم از نحوه کارکرد قدرت و اقتدار، هم از لحاظ اصولی و هم در عمل قرار دارد. در واقع فرهنگ سیاسی است که قواعد بنیادین را برای به اجرا در آوردن سیاست وضع می‌کند و همین فرهنگ است که تصورات و اعتقادات مشترکی را که بنیادهای اصلی زندگی سیاسی یک کشور هستند، معین می‌کند. (لوسین پای، ۱۳۸۳: ۱۰۰۲).

با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش، می‌توان اذعان کرد که یافته‌های این پژوهش منطبق بر یافته‌های پژوهش یعقوب کوهستانی، با عنوان «تأثیر جهانی‌شدن بر فرهنگ سیاسی جمهوری اسلامی ایران از ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶» می‌باشد که بر اساس نتایج آن جهانی‌شدن بر فرهنگ سیاسی و سبک زندگی و گرایش‌های سیاسی بین جوانان در مقوله‌هایی چون تمایل جوانان به تحزب، تمایل جوانان به شرکت در انتخابات و رای دادن و متأثر کردن جوانان از رسانه‌ها تأثیر گذار بوده است. همچنین، این یافته‌ها منطبق بر یافته‌های پژوهش ابراهیم صالح‌آبادی با عنوان «تحصیلات، فرهنگ سیاسی و مشارکت انتخاباتی» نیز می‌باشد که نتایج تحقیق حاکی از آن بود که بین مشارکت انتخاباتی و مشارکت سیاسی تمایز اساسی وجود دارد و برخلاف نظریه مدرنیزاسیون، بین سواد (تحصیلات) و مشارکت انتخاباتی (نه مشارکت سیاسی) رابطه‌ی خطی وجود ندارد. با افزایش تحصیلات تا سطح دیپلم، مشارکت انتخاباتی افزایش و با افزایش تحصیلات دانشگاهی، میزان مشارکت انتخاباتی کاهش می‌یابد. همچنین در سطح نظری، فرهنگ سیاسی تأثیر سواد و تحصیلات بر مشارکت انتخاباتی را توضیح می‌دهد. یافته‌های این پژوهش همچنین با یافته‌های پژوهش افسانه علی اکبری با عنوان «فرهنگ سیاسی و توسعه سیاسی» نیز همخوان می‌باشد که بر اساس نتایج پژوهش، مفهوم توسعه سیاسی به معنای افزایش ظرفیت و کارایی یک نظام سیاسی در حل و فصل تضادهای منافع فردی و جمعی است. می‌توان با تکیه بر رهیافت‌های سیاسی، حضور فرهنگ سیاسی را در توسعه سیاسی جامعه نمایند کرد. همچنین، این یافته‌ها منطبق بر یافته‌های پژوهش محمدحسن بهنام فر و فاطمه شاعری با عنوان «بررسی رابطه میان شاخص‌های فرهنگ سیاسی با میزان مشارکت سیاسی در اسفراین» نیز می‌باشد که نتایج تحقیق حاکی از آن بود که بین پنج شاخص فرهنگ سیاسی، یعنی احساس قدرت و نفوذ سیاسی، اعتماد سیاسی، اعتماد اجتماعی، رضایت از زندگی و دینداری که در این پژوهش بررسی شده‌اند و متغیر مشارکت سیاسی، همبستگی معناداری وجود دارد. از میان متغیرهای

زمینه ای پژوهش نیز متغیرهای جنسیت، شغل، تحصیلات و وضعیت اقتصادی، همبستگی معناداری با مشارکت سیاسی دارند.

فهرست منابع

احمدی علی آبادی، کاظم. (۱۳۸۲). جهانی شدن و دستاوردهای آن. روزنامه ایران. پنج شنبه ۱۶ مرداد. ص ۵.

ازغندی، علیرضا. (۱۳۸۵). درآمدی بر جامعه‌شناسی ایران. تهران: نشر قومس.

آهنگران، جعفر. (۱۳۹۷). ارتباط‌سنجی حکمرانی خوب با فرهنگ سیاسی ایران، با تمرکز بر فرهنگ سیاسی شیعه در ایران، مدیریت سازمان‌های دولتی. پاییز، شماره ۲۴ علمی-پژوهشی (وزارت علوم) / ISC (صفحه ۱۳ - از ۱۳۷ تا ۱۴۹).

بشیریه، حسین. (۱۳۸۱). اقتدارگرایی، تکثرگرایی و فرهنگ سیاسی ایران. ایران فردا، شماره ۲۹، صص ۳۰-۲۰.

بهنام فر، محمدحسن؛ شاعری، فاطمه. (۱۳۹۷). بررسی رابطه میان شاخص های فرهنگ سیاسی با میزان مشارکت سیاسی در اسفراین. مطالعات فرهنگی اجتماعی خراسان، زمستان، شماره ۵۰ علمی-ترویجی (وزارت علوم) / ISC (صفحه ۲۸-از ۴۷ تا ۷۴).

جعفری، محمدتقی. (۱۳۷۹). فرهنگ پیرو فرهنگ پیشرو. تهران: مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه.

جوادی ارجمند، محمدجعفر. (۱۳۹۲). تأثیر جهانی شدن فرهنگ بر جایگاه دیپلماسی عمومی در سیاست خارجی ایران. مطالعات انقلاب اسلامی، شماره ۳۴، ۱۶۳-۱۸۰.

حسن خانی، محمد. (۱۳۸۴). دیپلماسی فرهنگی و جایگاه آن در سیاست خارجی کشورها. دو فصلنامه دانش سیاسی، شماره ۲.

حسن خانی، محمد. (۱۳۸۶). نقش فرهنگ و ابزارهای فرهنگی در طراحی و پیشبرد دیپلماسی؛ با تأکید بر سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا. مجموعه مقالات همایش ارتباطات بین فرهنگی و سیاست: رویکردی ایرانی. تهران: سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.

خرازی محمدوندی آذر، زهرا. (۱۳۸۸). تأثیر دیپلماسی فرهنگی بر منافع ملی کشورها. مجله مدیریت فرهنگی، سال سوم، شماره ۶.

دوفصلنامه اختصاصی مطالعات فرهنگی خط‌مشی‌گذاری در فرهنگ، سال اول، شماره ۱، پاییز و زمستان ۱۴۰۳

خرازی آذر، رها. (۱۳۹۶). رویکرد پسامدرنیسم به دیپلماسی رسانه‌ای. پژوهش‌شکده تحقیقات استراتژیک گروه پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی.

دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال. (۱۳۸۹). دیپلماسی فرهنگی جمهوری اسلامی در منطقه خلیج فارس. سیاست، ۴۰(۴)، ۱۰۳-۱۲۲.

رابرتسون، رونالد. (۱۳۸۰). جهانی‌شدن: تئوری‌های اجتماعی و فرهنگ جهانی. ترجمه کمال پولادی، نشر ثالث با همکاری مرکز بین‌المللی گفت و گوی تمدن‌ها، تهران، ص ۳۹.

سلیمی، حسین. (۱۳۷۹). نظریه‌های گوناگون درباره جهانی‌شدن. تهران: سمت.

صالح‌آبادی، ابراهیم. (۱۳۹۹). تحسیلات، فرهنگ سیاسی و مشارکت انتخاباتی، جامعه‌شناسی

کاربردی. بهار، شماره ۷۷ علمی-پژوهشی (وزارت علوم) /ISC (صفحه ۲۶ - از ۶۵ تا ۹۰)

علی‌اکبری، افسانه. (۱۳۹۸). فرهنگ سیاسی و توسعه سیاسی. مطالعات راهبردی علوم انسانی و اسلامی، تابستان، شماره ۲۰ (صفحه ۱۶ - از ۳۲۷ تا ۳۴۲).

قادری، ریحانه. (۱۳۹۷). تأثیر فرهنگ سیاسی بر مشارکت زنان با تأکید بر نقش انقلاب اسلامی ایران. پژوهش‌نامه تاریخ، سیاست و رسانه، تابستان - شماره ۲ (صفحه ۲۵ - از ۲۲۱ تا ۲۴۵).

قربانی گلشن‌آباد، محمد. (۱۴۰۰). دیپلماسی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ (مطالعه موردی: عربستان سعودی). مطالعات قدرت نرم، ۱۱(۴)، ۲۷۱-۳۰۳.

کاظمی، علی‌اصغر. (۱۳۸۵). بحران نوگرایی و فرهنگ سیاسی در ایران معاصر. تهران نشر قومس، ص ۱۰۵.

کوهستانی، یعقوب. (۱۴۰۰). تأثیر جهانی‌شدن بر فرهنگ سیاسی جمهوری اسلامی ایران از ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۶.

اولین کنفرانس حقوق، علوم سیاسی و علوم انسانی، <https://civilica.com/doc/1217539>

گل محمدی، احمد. (۱۳۸۳). درآمدی بر تبیین فرهنگ سیاست. پژوهش‌نامه علوم سیاسی، سال دوم، شماره ۱.

لوسین، پای. (۱۳۸۳). فرهنگ سیاسی. ترجمه محبوبه مهاجر در دایره المعارف دموکراسی انتشارات وزارت امور خارجه.

نقیب زاده، احمد. (۱۳۷۶). برتران بدیع فرهنگ و سیاست. ترجمه، نشر دادگستر، ص ۴۶.

نوری، هادی؛ مظلوم خداهشهری، مهدی؛ غلامی، محمدرضا و علیزاده، رضا. (۱۳۹۹). بررسی رابطه توسعه اجتماعی و فرهنگ سیاسی در جامعه ایران؛ مطالعه موردی شهروندان شهر رشت. دوره

۱۵، شماره ۳، تابستان، صفحه ۱۷۳-۲۰۰.

همایون، محمدهادی و جعفری هفتخوانی. (۱۳۸۷). درآمدی بر مفهوم و روش سیاست‌گذاری فرهنگی

درس‌هایی برای سیاست‌گذاران. فصلنامه اندیشه مدیریت راهبردی دانشگاه امام صادق، تهران.

Ahadi, Afsaneh (2013), "Public Diplomacy in The Middle East: A Comparative Analysis of The U.S. and Iran", Iranian Review of Foreign Affairs, Vol.4, No.1.

| ۱۷۳ | Almond, G. & Powell, B. (1992) Comparative Politics: A Development. Approach, Oxford & IBH Publishing Company, New Delhi.

Almond, G.A. & Verba, S. (1963) The Civic Culture. Political Attitudes and Democracy in Five nations (Princeton University Press).

Bennis, W. G. (2017). Beyond bureaucracy. In American Bureaucracy (pp. 3-16). Routledge.

Davies, J., Easterby-Smith, M., Mann, S., & Tanton, M. (2018). The Challenge to Western Management Development: International Alternatives. Routledge.

Davis, M. (2020), "The "culture" in cultural competence," in Cultural Competence and the Higher Education Sector: Australian Perspectives, Policies and Practice, Springer Singapore, pp. 15-29.

Hofstede, G. (2011), "National cultures, organizational cultures, and the role of management," Values and Ethics for the 21st Century. Madrid.

Panagiotis, M., Alexandros, S., & George, P. (2014). Organizational culture and motivation in the public sector: the case of the city of Zografou. Procedia Economics and Finance, 14, 415-424.

Warrick, D. D. (2017). What leaders need to know about organizational culture. Business Horizons, 60(3), 395-404.

Investigate effected factors on development of political culture in Sannadaj public organisations

Alireza Allah Moradi¹

Abstract

The research was conducted to investigate the factors affecting on development of political culture government organizations in Sanandaj city. The research is applied in terms of data type, descriptive and correlation in terms of data collection. The research population comprised 2500 employees in Sannadaj public organization's out of whom a sample 218 was randomly selected, based on Morgan Table, to participate in the study. The research data were collected using a researcher-made five-point level Likert scale questionnaire comprising 3 factors and 48 items tapping the participants' responses were. Therefore, 250 questionnaires were distributed among members of the target population. Having distributed and collected the questionnaires, we analyzed descriptively and inferentially. Descriptively, features like absolute and relative frequency, mean, standard deviation and variance of background and main variables were estimated. Inferentially, correlational tests, multiple regression and spirman used indicated that globalization, cultural diplomacy; state support had a significant effect on development of political culture in Sannadaj public organization's.

Keywords: globalization, cultural diplomacy, state support, Sannadaj public organization's

---

1 . Ph.D. of Cultural Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.